

At Lejehusmændene føle dette, og at de meget ønske en Forandring i de bestaaende Forhold er selvindlysende. Den føler bedst, hvor Stoen trykker, som har den paa. I et Andragende, som 5810 Husmænd fra Sjælland, Lolland og Falster under forrige Rigsdagssamling indgav til Regering og Rigsdag, og hvori de androg Statsmyndighederne om at virke hen til, at det Forslag til Forbedring af Fæste- og Lejehusmænds Kaar, som da behandlede i Rigsdagen, maatte blive ophøjet til Lov, fremsatte de nemlig følgende Motivering af dette deres Andragende:

„Som Forholdene nu ere, have vi ingen Garanti for, at de Beføstninger, vi gøre paa Jord og Hus, ville komme os til Gode; thi om vi end villig indrømme, at der fra mange Fordejeres Side er viist os megen Humanitet, saa er vor Stilling dog meget usikker og udsat for Vilkaarligheder, som i høj Grad maa hæmme Øysten til at forbedre vort Landbrug“.

„Vi ere den høje Regering og Rigsdag meget taknemmelige for de Bevillinger, der ere ydede til Præmiering af Husmandslobber og Rejser til Husmænd; men for de flestes Vedkommende er det kun en mindre værdifuld Hjælp, naar vi ikke sikres et fast fleraarigt Lejemaal eller Livsfæste, der kan bringe os og vor Familie et varigt og sikkert Udbytte af vort Arbejde“.

Dette Andragende findes aftrykt i Rigsdagstidende Tillæg B. for 1889—90 Spalte 1475.

Det af Flertallet stillede Vædringsforslag gaar ud paa i det væsentligste at give Lovforslaget den samme Affattelse, som det fik i forrige Samling ved 3dje Behandling i Folketinget. Af væsentlige Forandringer er kun foretaget den, at det længere Lejemaal efter § 4 kun bliver bindende for Ejeren, hvormod Lejeren vil kunne opstige med $\frac{1}{2}$ Aars Varjel, med mindre anderledes bestemmes i Kontrakten.

Man tænner nemlig ikke, at Ejeren har nogen særlig Fordel af, at Lejeren er bunden i 12 Aar. Huse med Jord ere ikke vanskelige at faa bortlejede. Derimod vil Lejeren, ved at bindes til et saa langt Lejemaal, i flere Tilfælde kunne generes meget deraf.

Et Mindretal (Gulper, Leth og Nøhr) skal bemærke følgende:

Efterat enslydende Lovforslag angaaende den foreliggende Sag i en Række af Aar have været indbragte af tvende Forslagsstillere, hvoraf den ene nu ikke længere er Medlem af Tinget, er Sagen tvende Gange ført til endelig Behandling i Folketinget og oversendt til Landstinget. Dette nægtede i Samlingen 1888—89, efter Indstilling af det nedsatte Udvalgs Flertal, Forslaget Overgang til 3dje Behandling, og i Samlingen 1889—90 foreslog Flertallet af det af Landstinget nedsatte Udvalg det samme, medens Forslaget den Gang ikke naaede til anden Behandling i Landstinget paa Grund af, at Rigsdagssamlingen blev sluttet saa Dage efter Afgivelsen af Udvalgets Betænkning. Det vil dog næppe kunne betvivles, at Landstinget, om Tiden havde tilladt det, ogsaa da vilde have fulgt Udvalgets Flertal.

De Forandringer i det oprindelige Forslag, som bleve foretagne af Folketinget, bestod, da Lovforslaget første Gang blev sendt til Landstinget, i det væsentlige deri, at Folketinget vedtog Indførelse af Fæstetvang paa Godser med Henhyn til den Klasse af Huse paa Landet, som Lovforslaget omfatter.

Næste Gang Folketinget vedtog Lovforslaget, nemlig i Samlingen 1889—90, havde det ladet Bestemmelsen om Indførelse af Fæstetvang udgaa, men i Stedet derfor optaget et tolvaarigt Lejemaal, uopsigeligt saavel fra Ejers som fra Lejers Side.

I sin Betænkning, der findes i Tiden den for 1889—90 Tillæg B. Sp. 1467 o. f. udtalte Landstingets Udvalg bl. a., at Ind-